

LM-sak 8.1/2019 Organisasjonsutvikling

Landsstyret innstiller for landsmøtet

- 1
- 2 1.
- 3 *FO følger den nye regioninndelingen i Norge, og består fra 1.1.2020 av 11*
- 4 *fylkesavdelinger.*
- 5 *a) FO Østfold, FO Akershus og FO Buskerud slås sammen til FO Viken*
- 6 *b) FO Hedmark og FO Oppland slås sammen til FO Innlandet*
- 7 *c) FO Vestfold og FO Telemark slås sammen til FO Vestfold og Telemark*
- 8 *d) FO Aust-Agder og FO Vest-Agder slås sammen til FO Agder*
- 9 *e) FO Hordaland og FO Sogn og Fjordane slås sammen til FO Vestland*
- 10 *f) FO Sør-Trøndelag og FO Nord-Trøndelag slås sammen til FO Trøndelag*
- 11 *g) FO Troms og FO Finnmark slås sammen til FO Troms og Finnmark*
- 12 *h) FO Oslo, FO Rogaland, FO Møre og Romsdal og FO Nordland forsetter som egne*
- 13 *avdelinger*
- 14 *i) Dersom Stortinget etter valget i 2021 går inn for å endre eller reversere den nye*
- 15 *regioninndelingen, skal landsstyret vurdere tilsvarende endring. Landsmøtet gir*
- 16 *derfor landsstyret fullmakt til å gjennomføre de midlertidige endringer som da vil være*
- 17 *nødvendige, herunder foreta en midlertidig justering av aktuelle*
- 18 *vedtektsbestemmelser. Endelig vedtak skal fattes på landsmøtet i 2023.*
- 19
- 20 2.
- 21 *Alle de 11 nye fylkesavdelingene skal ha minst to sentralt finansierte frikjøpte*
- 22 *fylkessekretærer. I tillegg skal avdelingene som hovedregel ha fulltids frikjøpt*
- 23 *fylkesleder.*
- 24
- 25 3.
- 26 *Landsstyret skal i løpet av 2020 drøfte og revidere «Veiledende retningslinjer som*
- 27 *danner utgangspunkt for oppgavefordeling i avdelingen» fra 2011, i tråd med den nye*
- 28 *bemanningen i avdelingene.*
- 29
- 30 4.
- 31 *Landsstyret skal i den kommende landsmøteperioden behandle:*
- 32
- 33
  - *Retningslinjer for etablering av landsomfattende/fylkesoverskridende klubber*
  - 34 • *En formalisering og konkretisering av ordningen med koordinerende*
  - 35 *fylkesavdelinger for fylkesoverskridende/landsomfattende klubber.*
  - 36 • *Et felles system for tilskudd til klubber på alle tariffområder*
  - 37 • *Faggruppenes plass i organisasjonen og forholdet mellom faggruppene og*
  - 38 *FO-klubbene*
- 39 5.
- 40 *Vedtøkene § 5.2 Representasjon endres slik:*
- 41
- 42 *Avsnitt 1: Landsmøtets delegater består av 156 fylkesavdelingsdelegater, 12*
- 43 *studentdelegater, en delegat fra velferdsviterutvalget og landsstyrets medlemmer.*
- 44

45 *Avsnitt 6: Landsmøtets 156 fylkesavdelingsdelegater velges av fylkesavdelingenes*
46 *representantskap. FO deles inn i 33 valgområder slik at hver seksjons medlemmer i*
47 *hver fylkesavdeling utgjør ett valgområde.*

48

49 6.

50 *Vedtektenes § 5.3 Dagsorden, underpunkt 11.2 endres slik:*

51

52 *11 fylkesrepresentanter til landsstyret: En representant og to vararepresentanter fra*
53 *hver fylkesavdeling. Avdelingenes representantskap foreslår tre representanter, en*
54 *fra hver seksjon. De innstilte skal ikke være heltids frikjøpte organisasjonstillitsvalgte.*
55 *Valgkomiteen innstiller på landsmøtet på hvem av de tre foreslåtte som skal være*
56 *fast representant. De to øvrige er vararepresentanter.*

57

58 *Blant de faste representantene med stemmerett i landsstyret, skal det tilstrebes at*
59 *ingen profesjon har flertall alene. Minst 50 % skal være kvinner. Det er en målsetning*
60 *at de viktigste sektorene/tariffområdene er representert.*

61

62 7.

63 *Vedtektenes § 7 Landsstyret endres slik*

64

65 *Avsnitt 2:*

66 *Landsstyret består av:*

67 *- Arbeidsutvalget*

68 *- 11 fylkesledere*

69 *- 11 landsmøtevalgte representanter fra fylkesavdelingene jf. § 5.3 pkt 11.2*

70 *- 1 representant fra FO-studentene.*

71

72 *For fylkeslederne er nestlederne i fylkesavdelingene vararepresentanter.*

73

74 *Nytt kulepunkt under Landsstyret skal særlig:*

75

- 76 • *Behandle søknader om opprettelse og avvikling av landsomfattende og*
- 77 *fylkesoverskridende klubber*

78 8.

79 *Vedtektenes § 11.3 Fylkesavdelingenes oppgaver endres slik:*

80

81 **§ 11.3 Fylkesavdelingenes oppgaver**

82 *Fylkesavdelingen har følgende hovedarbeidsoppgaver:*

- 83 • *Ivareta medlemmenes lønns- og arbeidsforhold*
- 84 • *Utvikle og vedlikeholde et effektivt lokalt klubb- og tillitsvalgtapparat innenfor*
- 85 *alle sektorer og tariffområder*
- 86 • *Støtte og bistå de klubbtiltitsvalgte*
- 87 • *Være bindeledd mellom medlem/klubb og forbundskontor i medlemssaker*
- 88 • *Drive tillitsvalgtskolering og avholde tillitsvalgtkonferanser*
- 89 • *Samarbeide med andre fylkesavdelinger om tillitsvalgtskolering og bygging av*
- 90 *fylkesoverskridende klubber*
- 91 • *Drive aktiv medlemsverving og medlemsbevaring*
- 92 • *Sørge for at medlemmene får et profesjonsfaglig tilbud på fylkesnivå*

- 93 • Støtte opp om det helse- og sosialpolitiske arbeid i forbundet og gi klubbene
94 nødvendig støtte på dette området.
95 • Drive politisk påvirkningsarbeid
96 • Opprette, skolere og opprettholde lokallag av FO-Studentene ved
97 studiestedene i fylket
98 • Verve studenter ved bachelor- og masterutdanningene
99 • Arrangere årsmøter og representantskapsmøter i fylkesavdelingen
100 • Fremme aktuelle saker for landsstyret
101 • Samarbeide med andre fagorganisasjoner, profesjoner og ulike brukergrupper
102 der dette er formålstjenlig.
103 • Sende årsrapport med beretning og regnskap til landsstyret

104 9.
105 Vedtektenes § 11.4 Fylkesavdelingenes årsmøte, under dagsorden 8a) endres slik:
106

107 Fylkesavdelingsstyret: Leder, nestleder(e), fylkessekretærer ....
108

109 10.
110 Vedtektenes § 12.1 Klubbens organisasjonsområde endres slik:
111

§ 12.1 Klubbens organisasjonsområde

Som hovedregel skal alle FO-medlemmer ansatt i en virksomhet organiseres i en felles klubb.

Enkelte klubber kan være fylkesavdelingsoverskridende eller landsomfattende, alt etter den enkelte virksomhetens organisering.

Opprettelse av fylkesavdelingsoverskridende og landsomfattende klubber godkjennes av Landsstyret. (jmf § 7)

§ 12.2 Klubbens ansvar

Klubben velger tillitsvalgte etter hovedavtalen som representerer medlemmene overfor arbeidsgiver.

Klubben velger også representanter til fylkesavdelingenes representantskap.

§ 12.3 Klubbens oppgaver

Klubbens viktigste oppgaver er å

- Ivareta FO-medlemmenes interesser som arbeidstakere og profesjonsutøvere innenfor virksomhetene
- Arbeide for å rekruttere og beholde medlemmer
- Avholde medlemsmøter etter behov

Saksframstilling:

1. Bakgrunn

FOs kongress i 2015 vedtok i sak 8.1 at forbundet i den kommende landsmøteperioden skulle prioritere organisasjonsutvikling, med økt samhandling og gjennomslagskraft som målsetning. Videre skulle FO starte et arbeid med fokus på klubber, herunder gjennomføre forsøksordninger med klubbstrukturer som kan passe de ulike tariffområdene. Vedtaket understreket også viktigheten av kurs- og skoleringsarbeidet i FO samt behovet for økt synliggjøring.

Landsstyret fulgte høsten 2015 opp kongressvedtaket ved å sette i gang en større organisasjonsdebatt. For å skape et felles og mest mulig objektivt grunnlag for debatten vedtok man å innhente ekstern konsulentbistand til å gjennomføre en organisasjonsanalyse. Denne analysen skulle beskrive nå-situasjonen og peke på viktige utfordringer. Konsulentfirmaet Varde-Hartmark ble valgt til å utføre dette oppdraget.

I løpet av 2016 gjennomførte Varde-Hartmark nå-analysen. Denne ble supplert med en spørreundersøkelse blant tillitsvalgte, både på klubbnivå og i fylkesavdelingene. Analysen konkluderte med å peke på fire hovedutfordringer:

- Manglende robusthet i tillitsvalgt- og fylkesleddet svekker muligheten til organisasjonsbygging ute.
- Stagnerende medlemsvekst de siste fire årene svekker muligheten for gjennomslag.
- Todelt rolle som fagforbund og profesjonsforbund er ikke godt nok ryddet.
- «19 forbund i forbundet» bidrar til ineffektiv drift og dårlig ressursbruk.

Nå-analysen og hovedutfordringene ble deretter diskutert i landsstyret, på avdelingskonferansen og i alle fylkesavdelingenes representantskap. Resultatene av denne prosessen ble oppsummert slik:

- Et overveldende flertall i organisasjonen vedkjente seg et behov for endring.
- Det gis tilslutning til utfordringene identifisert i nåsituasjonsanalysen, med følgende forbehold:
  - Utfordringen om «19 forbund i forbundet» er ansett som mindre sentral enn de andre tre.
  - Tiltak for organisasjonsendringer bør også etterstrebe styrking av FOs synlighet, profil og tillitsvalgtopplæring.

På bakgrunn av prosessen ble hovedutfordringene formulert på nytt:

- Manglende kapasitet i tillitsvalgt- og fylkesleddet utfordrer organisasjonsbygging.
- Todelt rolle som profesjonsforbund og fagforening er ikke godt nok ryddet og prioritert.
- Stagnerende medlemsvekst de siste årene svekker potensialet for gjennomslag.
- FO maksimerer ikke synlighetspotensialet – hverken i media eller på arbeidsplassen.

Varde-Hartmarks anbefaling for den videre prosessen var å rette fokus mot forbundskontoret. De mente at «signifikant bedret ressursutnyttelse kan realiseres også uten omfattende omorganiseringer av FO» og at «en grundig gjennomgang av administrasjonens rolle som tilrettelegger for FOs måloppnåelse, med der tilhørende justeringer i alle deler av FO, vil gi høy effekt uten store organisatoriske inngrep». Prosessen på forbundskontoret har deretter blitt videreført som et eget prosjekt.

Da landsstyret behandlet Varde-Hartmarks anbefaling, var man klare på at FO også skulle fortsette diskusjonen om organisasjonsutvikling ute i forbundet. Her skulle særlig vekt legges på:

- Regionreform
- Klubbstruktur
- Oppgavefordeling mellom klubb, fylkesavdeling og FO sentralt

Landsstyret, fylkesavdelingskonferansen og avdelingenes representantskap har diskutert ny organisasjonsmodell i flere omganger, og ved årsskiftet 2018/2019 forelå det et utkast til ny organisering av FO. Landsstyret stilte seg bak utkastet på sitt møte i mars 2019. Deretter ble det sendt fylkesavdelingene til diskusjon, slik at eventuelle forslag til endringer kunne sendes inn innen avdelingenes frist for forslag til landsmøtet. Fristen for slike forslag var 31. mai 2019.

Forslaget til ny organisasjonsmodell er nå justert i forhold til innspill som er kommet inn, og legges fram for landsstyret for innstilling til landsmøtet.

2. Regionreform og nye fylkesavdelinger

Stortinget fattet 8. juni 2017 et vedtak om regionreform som innebar at Norge fra 2020 vil være delt inn i 11 fylker. Vedtaket var omstridt, men ble etter stortingsvalget 2017 stadfestet. Det har særlig vært sammenslåingen av Troms og Finnmark samt opprettelsen av det nye fylket Viken (Østfold/Akershus/Buskerud) som har skapt uro og motstand. Regjeringen har imidlertid gjort det klart at reformen kommer til å gjennomføres på tross av denne motstanden. Etter at fellesnemda i Troms og Finnmark avholdt sitt første møte i desember 2018, er forberedelsene til sammenslåing nå i gang i alle de aktuelle fylkene.

Det er en forutsetning i regionreformen at fylkeskommunene skal få flere oppgaver enn de allerede har. I oktober 2018 kom regjeringens stortingsmelding om dette, og her klargjøres det hvilke nye oppgaver som skal tilføres fylkeskommunene. Flyttingen av oppgaver vil i første omgang i liten grad berøre FO-medlemmene direkte. Det skal imidlertid utredes om en overføring av Bufetats oppgaver til fylkeskommunene vil gi et styrket tilbud til utsatte barn og familier. Rapporten fra ekspertutvalget, som lå til grunn for stortingsmeldingen, mente i tillegg at det burde tas en ny vurdering av organiseringen innenfor sykehussektoren.

Det er i dag rundt 250 FO-medlemmer som har et ansettelsesforhold knyttet til fylkeskommunen. De jobber i videregående skoler, hvor lønnsforhandlinger og arbeidsgiverrolle er tillagt den enkelte skole. Antall fylkeskommunalt ansatte vil imidlertid endre seg dersom Bufetats oppgaver flyttes til fylkeskommunene. FO har i dag rundt 1500 medlemmer i Bufetat.

Enkelte virksomheter hvor FO har medlemmer, som for eksempel statlig del av NAV og fylkesmannsembetene, vil omorganiseres i tråd med de nye fylkesgrensene, noe som selvsagt vil berøre våre medlemmer der.

Flere av FOs samarbeidspartnere kommer til å endre sine strukturer som følge av reformen. LO har allerede vedtatt dette, noe som vil ha betydning for FOs representasjon inn i LOs regionråd og lokale utvalg og strukturer.

Det er på vanskelig å finne noen grunn til at dagens regionale struktur i FO, med 19 fylkesavdelinger, skal videreføres nå som det politiske kartet endres.

Et argument kunne være at sammenslåinger i tråd med regionreformen skaper større avstand mellom medlemmer og fylkesledd. Det er imidlertid ingenting i veien for at den fysiske plasseringen av FOs kontorer med tilhørende frikjøp videreføres som i dag, med to eller tre kontorer i hvert av de sammenslåtte fylkene. Det er også i dagens struktur kontakten mellom fylkesledd og tillitsvalgte som må være bærebjelken i forbundets medlemspleie, ikke direkte kontakt mellom fylkesledd og hvert enkelt medlem.

Mye av tillitsvalgtskoleringen i FO er også allerede regionalisert.

Et alternativ til fylkesavdelinger kunne være å se på en regioninndeling med færre regioner enn 11, slik det er i flere av virksomhetene hvor vi har medlemmer (for eksempel Bufetat, helseforetakene og Kriminalomsorgen). Et problem med dette er at de virksomhetene som er regionalisert, opererer med ulike regionstrukturer.

Landsstyrets vurdering av regionreformen

Landsstyrets samlede vurdering er derfor at FO bør følge det politiske Norge og slå sammen FOs fylkesavdelinger i de aktuelle fylkene.

Ny fylkesavdeling	Organisasjonsområde – dagens fylker	Antall medlemmer
FO Viken	Akershus, Østfold, Buskerud + Jevnaker og Lunner kommuner (tidligere Oppland) og Svelvik kommune (tidligere Vestfold)	4900
FO Oslo	Oslo	3500
FO Innlandet	Hedmark, Oppland	2300
FO Telemark og Vestfold	Vestfold, Telemark	1800
FO Agder	Aust-Agder, Vest-Agder	1700
FO Rogaland	Rogaland	2600
FO Vestland	Hordaland, Sogn og Fjordane	3600
FO Møre og Romsdal	Møre og Romsdal + Hornindal kommune (tidl. Sogn og Fjordane)	1500
FO Trøndelag	Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag + Halså kommune (tidl. Møre og Romsdal)	3200
FO Nordland	Nordland	1500
FO Troms og Finnmark	Troms, Finnmark + Tjelsund kommune (tidligere Nordland)	1600

Denne nye fylkesstrukturen – med 11 istedenfor 19 fylker – får noen konsekvenser som er nærmere omtalt i det følgende.

Konsekvenser av ny fylkesstruktur (1) – representasjon på landsmøtet

Overgangen fra 19 til 11 fylkesavdelinger får konsekvenser for valg av delegater til landsmøtene etter 2020.

Landsmøtet i FO består i dag av 157 fylkesavdelingsdelegater, 12 studentdelegater, 1 delegat fra velferdsviterutvalget og landsstyrets medlemmer. Velferdsviternes representant i landsstyret deltar også med fulle rettigheter. Dette utgjør til sammen 195 delegater.

De 157 fylkesavdelingsdelegatene velges av representantskapene i fylkesavdelingene. Dette gjøres ved at FO deles inn i 57 valgområder slik at hver seksjons medlemmer i hver fylkesavdeling utgjør 1 valgområde (19 fylkesavdelinger x 3 seksjoner = 57 valgområder). Hvert valgområde får 1 delegat uavhengig av medlemstall. De øvrige 100 delegatene fordeles prosentvis mellom valgområdene på bakgrunn av medlemstall.

Ved overgang fra 19 til 11 fylkesavdelinger må det gjøres endringer i denne beregningen. FO Akershus, FO Buskerud, FO Østfold og FO Sogn og Fjordane har levert likelydende forslag på hvordan dette kan gjøres. Forslaget innebærer at det vil være 156 fylkesavdelingsdelegater til landsmøtene etter 2020, én mindre enn nå. De 156 velges som tidligere av representantskapene i de nye fylkesavdelingene. FO deles inn i 33 valgområder slik at hver seksjons medlemmer i hver fylkesavdeling utgjør 1 valgområde (11 fylkesavdelinger x 3 seksjoner = 33 valgområder). Hvert av disse valgområdene får en basisdelegat uavhengig av medlemstall. De øvrige 123 representantene fordeles prosentvis mellom valgområdene på bakgrunn av medlemstall.

I og med at antallet basisdelegater reduseres fra 57 til 33, vil denne modellen bety at antall medlemmer i fylkesavdelingen vil få litt større betydning enn i dag for representasjonen. Tabellen under viser hvordan modellen vil slå ut i antall delegater fra de nye fylkene, dersom medlemstallene fra april 2019 legges til grunn.

	Antall delegater på landsmøtet 2019	Antall delegater ny modell
Viken	26	25
Oslo	16	18
Innlandet	14	14
Telemark og Vestfold	12	11
Agder	12	10
Rogaland	13	14
Vestland	19	19
Møre og Romsdal	9	9
Trøndelag	17	17
Nordland	8	9
Troms og Finnmark	11	10
	157	156

Konsekvenser av ny fylkesstruktur (2) – landsstyrets sammensetning

Ved overgangen fra 19 til 11 fylkesavdelinger er det også nødvendig å drøfte hvordan FOs sentrale styrende organisasjonsledd skal se ut etter landsmøtet i 2019.

Dagens FO har to styrende sentrale organisasjonsledd: landsstyret og arbeidsutvalget.

Arbeidsutvalget velges av landsmøtet og består av leder, nestleder og tre AU-medlemmer med ansvar for å lede hvert sitt profesjonsråd.

Det legges ikke opp til endringer når det gjelder arbeidsutvalgets sammensetning.

Landsstyret består av følgende 25 representanter med fulle rettigheter:

- 19 fylkesrepresentanter valgt av landsmøtet
- De 5 medlemmene av arbeidsutvalget
- 1 representant fra FO-Studentene valgt av FO-Studentenes landsting

I tillegg møter følgende i landsstyret med tale- og forslagsrett:

- Ansattes representant
- 1 representant fra velferdsviterutvalget
- 1 ytterligere representant fra FO-Studentene

Drøfting av det nye landsstyrets sammensetning

Når det gjelder sammensetningen av landsstyret, har en rekke ulike hensyn og faktorer vært drøftet.

Fylkesavdelingsrepresentasjon

Da FO fortsatt skal ha fylkesavdelinger som organisasjonsledd, er det opplagt at disse må være representert i landsstyret. I dagens modell er fylkesrepresentantene valgt av landsmøtet. Fylkesavdelingene leverer en prioritert innstilling fra sitt representantskap med én representant + to vararepresentanter, én fra hver seksjon. For å ivareta føringen om at ingen profesjon skal ha flertall alene blant de faste representantene, er det mulig for valgkomiteen å bytte om på rekkefølgen i innstillingen.

Det er ulikt syn og ulik praksis i dagens fylkesavdelinger på hvem de har innstilt som fylkesrepresentanter i landsstyret. Blant de faste representantene i sittende landsstyre er 8 fullt frikjøpte organisasjonstillitvalgte (7 fylkesledere og 1 fylkessekretær), mens 11 er fritidstillitsvalgte.

Fylkesavdelingene kan også tenkes representert ved gjennomgående representasjon. Det vil da være naturlig at de valgte lederne i fylkesavdelingene også er representanter i landsstyret. Dette betyr at denne delen av landsstyrets medlemmer vil være valgt av årsmøtene i fylkesavdelingene og ikke av landsmøtet.

Ulik fylkesrepresentasjon basert på antall medlemmer

I dagens modell er hvert fylke representert i landsstyret med én representant, uavhengig av antall medlemmer i fylket. En rekke andre forbund legger mer vekt på medlemstall.

Profesjonsbalanse

Det faktum at FO består av tre seksjoner basert på profesjon er reflektert i organisasjonsstrukturen på en lang rekke måter. I denne sammenhengen vises det til

vedtektenes § 5.3 som sier at «Blant de faste fylkesrepresentantene i landsstyret skal ingen profesjon ha flertall alene».

Dette er i dag løst ved at fylkesavdelingene innstiller på landsstyrerepresentant i prioritert rekkefølge, men at valgkomiteen kan justere for å oppfylle bestemmelsen.

Kjønnsbalanse

FO har i dag en kvoteringsparagraf (§ 14) som sier at ved valg til landsmøte, landsstyre, arbeidsutvalg, fylkesavdelingsstyre og vedtektsfestede komiteer, råd og utvalg skal minst 50 % av de valgte være kvinner. Dette skal også tilstrebes ved valg til klubbstyret etc.

Sektorer og tariffområder

Rundt 1/3 av forbundets yrkesaktive medlemmer jobber utenfor kommunal sektor. Mens fylkesavdelingenes representantskap er sammensatt på en slik måte at både kommunal, statlig og privat sektor er representert, er dette ikke tilfellet i de sentrale organisasjonsleddene. I dagens landsstyre er det for eksempel ingen som jobber innenfor privat sektor (Virke eller NHO). Av de 11 som ikke har heltids frikjøp jobber 7 innenfor KS-området, 3 innenfor Spekter og 1 i Bufetat.

Det kan være variasjon mellom hvilke problemstillinger og politiske saker som står på dagsorden i henholdsvis kommunene, sykehusene, statlige etater, ideelle organisasjoner og kommersielle aktører. Om noen av sektorene ikke er representert i sentrale ledd, betyr det en fare for at viktige spørsmål for enkelte medlemsgrupper blir underkommunisert.

Andel heltids frikjøpte organisasjonstillitsvalgte

I dagens landsstyre sitter det som nevnt 8 fullt frikjøpte organisasjonstillitsvalgte og 11 fritidstillitsvalgte. I tillegg kommer de 5 medlemmene av arbeidsutvalget samt studentdelegaten. Det vil si at flertallet (13 av 25) av de stemmeberettigede i landsstyret er fullt frikjøpte organisasjonstillitsvalgte som har sitt daglige virke i og sin lønn fra forbundet.

Av de 11 fritidstillitsvalgte i dagens landsstyre er det bare 4 tillitsvalgte etter hovedavtalen, 1 i KS, 2 i sykehusene og 1 i Bufetat.

Landsstyrets forslag til sammensetning

Ut fra en avveining av disse ulike hensynene har landsstyret innstilt på følgende sammensetning av det nye landsstyret:

Landsstyret består av:

- 11 fylkesledere. For disse er nestlederne i fylkesavdelingene vararepresentanter
- 11 øvrige fylkesavdelingsrepresentanter, 1 fra hvert fylke. Disse velges av landsmøtet etter forslag fra fylkesavdelingene. Avdelingene foreslår 3 representanter, 1 fra hver seksjon. De innstilte skal ikke være heltids frikjøpte organisasjonstillitsvalgte. Valgkomiteen innstiller på landsmøtet på hvem av de 3 foreslåtte som skal være fast representant. De 2 øvrige er vararepresentanter
- Medlemmene av arbeidsutvalget

- 1 representant for FO-Studentene

I tillegg møter ytterligere én representant fra FO-Studentene, én representant for velferdsviterne samt ansattes representant. Disse har tale- og forslagsrett. Blant de 28 faste representantene med stemmerett i landsstyret skal det tilstrebes at ingen profesjon har flertall alene. Minst 50 % av representantene skal være kvinner. Det er en målsetning at de viktigste sektorene/tariffområdene blir representert.

Som det går fram, er kravet om profesjonsbalanse (at ingen profesjon skal ha flertall alene) ikke lenger en «skal»-bestemmelse. Dette fordi 11 av landsstyrets representanter (samt studentrepresentanten med stemmerett) velges andre steder enn i landsmøtet. Med ordningen med at avdelingene foreslår tre navn, og valgkomiteen innstiller på hvem av dem som skal være representant, burde det likevel være svært sannsynlig at profesjonsbalansen vil videreføres.

Det har i landsmøteforberedelsene kommet fram et ønske om klargjøring av velferdsviternes representasjon både i landsstyret og på landsmøtet. Dette spørsmålet vil fremmes som egen sak under landsmøtets sak 8.2, og inngår ikke i den foreliggende sak.

Landstyreprerasantenes forhold til fylkesavdelingsstyrene

I dag er det vedtektsfestet at landsstyrets fylkesrepresentanter skal møte fast i de respektive representantskap og fylkesavdelingsstyret (§ 7, § 11.6) med fulle rettigheter. Det foreslås at dette videreføres.

Vedtektsmessige konsekvenser av ny fylkesstruktur

Reduksjonen av antall fylkesavdelinger fra 19 til 11 og de organisasjonsmessige følgene av dette vil oppsummert berøre følgende paragrafer i FOs vedtekter:

- § 5.2 som omhandler representasjon til landsmøtet
- § 5.3 underpunkt 11.2 Valg av landsstyrets fylkesavdelingsrepresentanter
- § 7 Landsstyrets sammensetning

Følgende endringer foreslås gjort i vedtektene:

§ 5.2 Representasjon

Avsnitt 1: Landsmøtets delegater består av 156 fylkesavdelingsdelegater, 12 studentdelegater, 1 delegat fra velferdsviterutvalget og landsstyrets medlemmer.

Avsnitt 6: Landsmøtets 156 fylkesavdelingsdelegater velges av fylkesavdelingenes representantskap. FO deles inn i 33 valgområder slik at hver seksjons medlemmer i hver fylkesavdeling utgjør 1 valgområde.

§ 5.3 Dagsorden underpunkt 11.2

11 fylkesrepresentanter til landsstyret: Én representant og to vararepresentanter fra hver fylkesavdeling. Avdelingens representantskap foreslår tre representanter, én fra hver seksjon. De innstilte skal ikke være heltids frikjøpte organisasjonstillitsvalgte. Valgkomiteen innstiller på landsmøtet på hvem av de tre foreslåtte som skal være fast representant. De to øvrige er vararepresentanter.

Blant de faste representantene med stemmerett i landsstyret skal det tilstrebes at ingen profesjon har flertall alene. Minst 50 % skal være kvinner. Det er en målsetning at de viktigste sektorene/tariffområdene er representert.

§ 7 Landsstyret

Avsnitt 2: Landsstyret består av: 11 fylkesledere, 11 landsmøtevalgte representanter fra fylkesavdelingene, arbeidsutvalgets medlemmer samt 1 representant fra FO-Studentene. For fylkeslederne er nestlederne i fylkesavdelingene vararepresentanter.

3. Klubbstruktur

Medlemsundersøkelsene i 2011 og 2014 slo klart fast at det viktigste kontaktpunktet mellom det enkelte yrkesaktive medlem og FO er den tillitsvalgte på arbeidsplassen. For over halvparten av dem som hadde vært i kontakt med forbundet i løpet av det siste året, hadde kontakten vært med lokal tillitsvalgt. Vi vet også fra undersøkelser blant utmeldte medlemmer at manglende FO-tilstedeværelse på arbeidsplassen er den hyppigste grunnen til misnøye med forbundet.

Medlemsundersøkelsene viste videre at et flertall av medlemmene følte stor grad av tilhørighet til forbundet. Profesjonsidentifikasjonen er en opplagt faktor her. Den viktigste faktoren bak denne tilhørigheten oppgir medlemmene å være FO-kollegene. Tilhørighet bygges altså også i stor grad på den enkelte arbeidsplass.

Medlemsundersøkelsen i 2017 forteller imidlertid at 43 % av FO-medlemmene ikke har en tillitsvalgt på sin arbeidsplass. Tallene varierer noe fra fylke til fylke, mellom 55 og 32 %.

Dette understreker at FO må ha et sterkt fokus på de tillitsvalgte. Klubbygging, rekruttering av tillitsvalgte og skolering av tillitsvalgte må ha topp prioritet. Framtidens organisasjonsstruktur må legge til rette for dette.

FO har ca. 22 300 yrkesaktive medlemmer. Disse fordeler seg på tariffområde slik:

Tariffområde	Antall medlemmer	Prosent
Kommunenes Sentralforbund	13 300	60 %
Spekter	2 500	11 %
Staten	2 300	10 %
Oslo kommune	1 600	7 %
Virke	1 000	4 %
NHO Service / Aberia	600	3 %
Andre / uten avtale	600	3 %

KS-området

Det overlegent største tariffområdet er altså KS med mer enn 13 000 FO-medlemmer. De sentrale tariffhandlingene foregår for FOs del gjennom LO Kommune, men forbundet er selvstendig part i avtalen. De lokale lønnsforhandlingene i tariffområdet foregår på kommunenivå. Det er også den enkelte kommune som er arbeidsgiver. Dette betyr at det er den enkelte kommune som er den viktigste arenaen for medlemmene våre i KS-området. Nærhet til det enkelte medlem må bety at FO i alle fall må være til stede på kommunenivå, at det finnes en FO-klubb eller i alle fall en hovedtillitsvalgt.

I dag har FO medlemmer i nesten alle kommuner, men mangler hovedtillitsvalgte flere steder. Dette gjelder særlig i små kommuner med få medlemmer.

Gjennomgående viser analyser at organisasjonsgraden varierer voldsomt fra kommune til kommune. I Vest-Agder varierer for eksempel organisasjonsgraden i de 13 kommunene som har hovedtillitsvalgt, fra under 30 % (Flekkefjord) til over 80 % (Kristiansand, Songdalen, Hægebostad). Tilsvarende gjelder for alle fylkesavdelinger.

Dagens situasjon for de 13 000 medlemmene i KS-området er utfordrende. Få hovedtillitsvalgte har frikjøp. Mange mangler et klubbstyre, og flytting og jobbyte kan fort føre til at nye tillitsvalgte må rekrutteres. Behovet for opplæring og rådgiving for nye tillitsvalgte er kontinuerlig til stede.

Spekter-området

Spekter-området omfatter ca. 2500 FO-medlemmer. Det store flertallet av dem (ca. 2400) arbeider i helseforetakene, mens ca. 100 er på andre områder.

Helseforetakene

Det finnes fire regionale helseforetak i Norge. Hvert av disse eier flere underliggende helseforetak. Strukturen er slik:

Regionalt helseforetak	Helseforetak	Regional plassering	Antall FO-medlemmer
Helse Sør-Øst	Akershus Universitetssykehus HF	Akershus	148
	Sunnaas sykehus HF	Akershus	14
	Oslo Universitetssykehus HF	Oslo	248
	Sykehuset i Vestfold HF	Vestfold	90
	Sykehuset Innlandet HF	Hedmark/Oppland	211
	Sykehuset Telemark HF	Telemark	57
	Sykehuset Østfold HF	Østfold	135
	Sørlandet Sykehus HF	Aust-Agder/Vest-Agder	109
	Vestre Viken HF	Akershus/Buskerud	169
Helse Vest	Helse Førde HF	Sogn & Fjordane	49
	Helse Bergen HF	Hordaland	208
	Helse Fonna HF	Rogaland/Hordaland	66
	Helse Stavanger HF	Rogaland	143
Helse Midt	St. Olavs Hospital HF	Sør-Trøndelag	191

	Helse Møre og Romsdal HF	Møre & Romsdal	132
	Helse Nord-Trøndelag HF	Nord-Trøndelag	77
Helse Nord	Finnmarkssykehuset	Finnmark	55
	Helgelandssykehuset	Nordland	54
	Universitetssykehuset i Nord-Norge	Troms/Nordland	100
	Nordlandssykehuset	Nordland	71

I tillegg til disse kommer det private Lovisenberg sykehus som er eget avtaleområde innenfor Spekter. Her har FO 30 medlemmer.

Hvert enkelt av helseforetakene består av flere klinikker som igjen er delt opp i avdelinger og seksjoner. Disse kan godt være geografisk adskilt. FO-medlemmene innenfor foretakene er derfor geografisk spredt, og nærhet til hvert enkelt medlem forutsetter ideelt sett et nett av tillitsvalgte helt ned på seksjonsnivå. En rask rundspørring viser imidlertid at det er svært ulikt antall tillitsvalgte i hvert foretak.

Det aller viktigste er imidlertid at FO har en stabil og sterk tilstedeværelse på *foretaksnivå*. Det er på dette nivået den lokale delen av tariffavtalen (B-delen) forhandles, og på dette nivået de fleste sentrale beslutningene som har betydning for FO-medlemmenes arbeidshverdag, fattes. Vi har i dag i hovedsak disse foretakstillitsvalgte på plass, men situasjonen er skjør også her. De fleste foretakstillitsvalgte har en håndfull tillitsvalgte på klinikk-/avdelings-/seksjonsnivå rundt seg. Graden av frikjøp varierer.

I helseforetakene er det LO Stat som «eier» avtalen, og som forhandler fram den overordnede avtalen (A-delen). Denne A-delen suppleres blant annet med en B-del som forhandles fram av hvert forbund *på hvert enkelt foretak*. Dette betyr at konkrete lønns- og arbeidsbetingelser kan variere fra forbund til forbund både på samme foretak og mellom foretakene. FO har mye gjenstående arbeid å gjøre på utviklingen av en enhetlig lønnspolitikk for Spekter Helse, utvikling av foretakenes B-deler og de foretakstillitsvalgtes deltagelse i foretakets samarbeidsorganer. Det synes som det er et klart behov for ytterligere støtte til de foretakstillitsvalgte.

Spekter – øvrig

I Spekter område 12 har FO ca. 100 medlemmer. Ca. halvparten av disse jobber i Tyrilistiftelsen.

FO har tariffavtale med sju av virksomhetene. I tillegg har vi medlemmer i noen virksomheter uten overenskomst.

I dette området forhandles overenskomstens sentrale del A av LO Stat. Deretter forhandles en overenskomst del B i den enkelte virksomhet, hvor forbundet er part. De lokale tillitsvalgte fører forhandlingene med bistand fra fylkesavdeling og forbundskontor. Det er streikerett på den enkelte B-del både i hoved- og mellomoppgjør.

Flere av virksomhetene har enheter/tiltak ulike steder i landet og er dermed fylkesoverskridende. Det er behov for å styrke tillitsvalgtapparatet, og også styrke klubbstrukturen i de fylkesoverskridende virksomhetene.

Staten

Av de rundt 2300 statsansatte medlemmene er nesten 1500 ansatte i Bufetat. De øvrige områdene med mer enn 10 medlemmer fordeler seg slik:

Høyskoler og universiteter	198 medlemmer
NAV Stat	198 medlemmer
Kriminalomsorgen	173 medlemmer
Fylkesmannsembetene	118 medlemmer
Politi- og lensmannsetaten (barnehusene)	28 medlemmer
Konfliktrådene	22 medlemmer
Ulike departementer og direktorater	15 medlemmer

Alle områdene innenfor det statlige området går på samme tariffavtale. Denne «eies» av LO Stat. De ulike områdene har imidlertid ulike tilpasningsavtaler. De har også ulik regioninndeling. Dette betyr at hverdagen varierer både når det gjelder lønns- og arbeidsforhold, og når det gjelder tillitsvalgtstruktur. Hjemmelen for lokale lønnsforhandlinger er på nasjonalt nivå, men den kan også delegeres nedover, for eksempel til regionsnivå. Dermed er det ikke slik at generell kjennskap til det statlige avtaleverket er tilstrekkelig for å ivareta medlemmer og tillitsvalgte på en god måte. Hvert område har sine egne utfordringer.

Bufetat

Vårt største område innenfor staten, Bufetat, har ansvaret for det statlige barne- og familievernet, og er delt inn i 5 regioner. Regioninndelingen er slik:

Region	Fylker	Regionskontor	Medlemmer
Bufetat region øst	Akershus, Østfold, Oppland, Hedmark (+ familievernet i Oslo)	Oslo	380
Bufetat region sør	Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder	Tønsberg	290
Bufetat region vest	Rogaland, Hordaland, Sogn & Fjordane	Bergen	350
Bufetat region Midt-Norge	Møre & Romsdal, Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag	Trondheim	270
Bufetat region nord	Nordland, Troms, Finnmark	Alta	200

Grovt sett kan man si at våre medlemmer i Bufetat jobber enten på institusjonssiden (statlig eide institusjoner) eller på tiltakssiden (fosterhjemstjeneste, inntak, familievern). I Oslo har Oslo kommune hånd om alle aspekter ved barnevernet med unntak av familievernet, så disse går på Oslo kommunes og ikke statens tariffavtale.

FO er i en spesiell situasjon i Bufetat. For det første er vi den største fagforeningen i etaten. For det andre har vi 5½ frikjøpte tillitsvalgte, 1 i hver region + 1 virksomhetstillitsvalgt. I tillegg er det tillitsvalgte på en rekke av enhetene.

Som en prøveordning er det etablert en landsomfattende FO-klubb med tre nivåer. På virksomhetsnivå består klubben av de fem regionstillitsvalgte + virksomhetstillitsvalgt. De møtes fire ganger pr. år. De fem FO-avdelingene som har regionskontor, er koordinerende avdelinger og skal fungere som støtte for de tillitsvalgte i etaten. Flere av de regionstillitsvalgte har sin kontorplass sammen med de respektive fylkesavdelingene.

Høgskolene og universitetene

De rundt 200 FO-medlemmene i høyskole- og universitetssektoren er i hovedsak ansatt på våre profesjonsutdanninger. På en del av stedene er det fungerende klubber og tillitsvalgte, mens FO-organiseringen på andre institusjoner er svak. Lønnsforhandlingene foregår på institusjonsnivå. Sektoren har vært under omstilling de seneste årene, og flere institusjoner har blitt slått sammen. Strukturen i sektoren er som følger:

Institusjon	Stuedsted	Linje	Med-lemmer
Høgskolen på Vestlandet	Sogndal	Barnevern	17
		Sosialt arbeid	
		Vernepleie	
	Bergen	Sosialt arbeid	25
		Vernepleie	
Høgskolen i Innlandet	Lillehammer	Barnevern	11
		Sosialt arbeid	
		Vernepleie	
UiT – Norges arktiske universitet	Harstad	Barnevern	6
		Vernepleie	
	Alta	Barnevern	5
		Sosialt arbeid	
Universitetet i Stavanger	Stavanger	Barnevern	24
		Sosialt arbeid	
Høgskolen i Østfold	Fredrikstad	Arbeids- og v	3
		Barnevern	
		Sosialt arbeid	
		Vernepleie	
Nord Universitet	Bodø	Barnevern	8
		Sosialt arbeid	
	Namsos	Vernepleie	20
NTNU	Trondheim	Barnevern	55
		Sosialt arbeid	
		Vernepleie	
Universitetet i Sørøst-Norge	Porsgrunn	Barnevern	16
		Vernepleie	
Oslo Met	Oslo/Kjeller	Barnevern	33
		Sosialt arbeid	
		Vernepleie	
Universitetet i Agder	Kristiansand	Sosialt arbeid	9
	Grimstad	Vernepleie	
Høgskolen i Volda	Volda	Barnevern	9
		Sosionom	
Høgskolen i Molde	Molde	Vernepleie	3

VID vitenskapelige høyskole i Oslo (sosialt arbeid) og Sandnes (vernepleie) er privat, og har tariffavtale i Virke.

Høgskole- og universitetssektoren er selvsagt viktig for FO som profesjonsforbund. På flere av institusjonene har vi en rekrutteringsjobb å gjøre. Det vises her til forslaget til Strategi for rekruttering og organisasjonsbygging og prosjektet «LO for alle».

NAV Stat

Mens FO har sterkt feste i kommunal del av NAV, står vi svakere i den statlige delen. De om lag 200 medlemmene er spredt på enkeltkontorer i kommunene samt på spesialenheter på fylkesnivå. Det er Norsk Tjenestemannslag (NTL) som er det dominerende forbundet, sammen med forbund utenfor LO. FO har små muligheter for tilstedeværelse i de ulike medbestemmelsesorganene på statlig nivå. Den statlige delen av NAV er regionalisert på fylkesnivå. Lokale forhandlinger foregikk sist på virksomhetsnivå, men kan delegeres til fylkesnivå.

For å komme tettere på medlemmene i statlig del av NAV må vi få på plass FO-tillitsvalgte på fylkesnivå som kan være et kontaktpunkt for medlemmene i fylket, samt eventuelt trå til ved delegerede forhandlinger.

Kriminalomsorgen

De fleste FO-medlemmene i kriminalomsorgen arbeider i friomsorgen. Vi har 30–40 som arbeider i fengsler og ca. 10 i overgangsboliger. Særlig i fengslene er vi utsatt fra sterk konkurranse fra LO-forbundet NFF. Kriminalomsorgen er også regioninndelt:

	Fylker	Antall friomsorgskontorer	Regionskontor	Medlemmer
Region øst	Oslo, Akershus, Østfold, Oppland, Hedmark	9	Oslo	32
Region sør	Buskerud, Vestfold, Telemark	5	Tønsberg	16
Region sørvest	Aust-Agder, Vest-Agder, Rogaland	4	Sandnes	40
Region vest	Hordaland, Sogn & Fjordane, Møre & Romsdal	8	Bergen	22
Region nord	Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms, Finnmark	11	Trondheim	38

Vi har regionstillitsvalgte i fire av de fem regionene. Ingen er frikjøpt. I Kriminalomsorgen har FO under de 10 % av medlemmene som kreves for å få delta på medbestemmelsesmøter, men på grunn av arbeidsgivers velvilje deltar vi jevnlig på direktoratsnivå. I regionene varierer dette noe.

De siste årene har lønnsforhandlingene forgått på direktoratsnivå, men også her kan man bli enige om å flytte forhandlingene nedover i systemet.

Som i Bufetat skal de fem FO-avdelingene som har regionskontor, være koordinerende avdelinger og fungere som støtte for de tillitsvalgte i etaten.

Fylkesmannsembetene

FO har ca. 120 medlemmer innenfor fylkesmannsembetene. Antallet FO-medlemmer varierer mye fra embete til embete. De lokale forhandlingene forgår på hvert enkelt embete. Embetene står midt oppe i omstilling som en følge av regionreformen.

Oslo kommune

FO har noe over 1500 medlemmer som jobber i Oslo kommune. De har egen tariffavtale som FO Oslo håndterer. På grunn av dette er fylkesleder i Oslo frikjøpt av sentrale midler. I tillegg er to hovedtillitsvalgte frikjøpt av arbeidsgiver. Medlemmene innenfor tariffområdet er fordelt slik:

	Antall medlemmer
Barne- og familieetaten	212
Bydel Alna	63
Bydel Bjerke	92
Bydel Frogner	62
Bydel Gamle Oslo	119
Bydel Grorud	79
Bydel Grünerløkka	76
Bydel Nordre Aker	73
Bydel Nordstrand	78
Bydel Sagene	70
Bydel St. Hanshaugen	52
Bydel Stovner	78
Bydel Søndre Nordstrand	101
Bydel Ullern	32
Bydel Vestre Aker	53
Bydel Østensjø	83
Annet (Helseetaten/Utdanningsetaten m.m.)	178

Alle bydeler og byomfattende etater har tillitsvalgt. FOs organisasjonsgrad i Oslo kommune er anslått til 60–65 %.

Virke

I Virke befinner de rundt 1000 FO-medlemmene seg innenfor det såkalte HUK-området (helse, utdanning, kultur). Dette omfatter private virksomheter som leverer tjenester til det offentlige. Mange av virksomhetene er ideelle. HUK-området inneholder flere overenskomster. Tariffavtalene korresponderer med dem i tilsvarende område i offentlig sektor. I en rekke av virksomhetene har FO fra 2–5 medlemmer. Her mangler det mange steder tillitsvalgte. På virksomhetene med mer enn 10 medlemmer mangler det også tillitsvalgte flere steder. På de stedene vi har tillitsvalgte, er imidlertid kontakten mellom dem og fylkesavdelingen gjennomgående god.

Området omfatter flere større ideelle organisasjoner som Kirkens Bymisjon, Crux (tidligere Kirkens Sosialtjeneste) og Blå Kors, men tillitsvalgtoppgaver og eventuelle lokale lønnsforhandlinger foregår på den enkelte virksomhet. Virksomheter innen samme moderorganisasjon kan også ha ulike tariffavtaler.

Fylkesavdelingene har ansvaret for å følge opp «sine» Virke-bedrifter.

Tariffavtale	Korresponderende avtale	Antall virksomheter hvor FO har medlem-	Antall medlemmer totalt	Virksomheter med mer enn 10 FO-medlemmer	Antall FO-tillitsvalgte totalt
--------------	-------------------------	---	-------------------------	--	--------------------------------

		mer			
Virke Helse- og sosial	KS	56	377	11	12
Virke Høgskoler	Stat	2	28	2	2
Virke Spesialisthelse-tjenesten	Spekter	43	438	16	16
Virke Utdanning	KS	8	28	1	0
Virke Virksomheter	KS	29	235	7	11

NHO-området

FO har ca. 600 medlemmer som arbeider i bedrifter organisert i NHO. Disse fordeler seg på ca. 170 i NHO Abelia (ideelle organisasjoner med Frelsesarmeen som den overlegent største – 130 medlemmer) og resten i kommersielle virksomheter i NHO Service. Av de 350 medlemmene vi har i NHO Service, jobber nesten 150 i Aleris Ungplan og BOI (nå Stendi), mens resten er fordelt på ulike private virksomheter, i hovedsak innenfor barnevern. Det foregår stadige oppkjøp og organisasjonsendringer innenfor sektoren.

De enkelte bedriftene har ofte konsernstruktur med ulike tiltak spredt over hele landet.

Flesteparten av FO-medlemmene har tariffavtale. Denne tariffavtalen er «eid» av Fagforbundet. Vi er derfor helt avhengig av tett samarbeid med Fagforbundet i arbeidet vi gjør i denne sektoren. Det er inngått en samarbeidsavtale som blant annet sikrer FOs deltagelse i de sentrale lønnsforhandlingene. Det er også enighet om at det skal bygges opp felles LO-klubber innenfor dette området.

Fylkesavdelingene har i prinsippet ansvar for å følge opp «sine» bedrifter. Særlig der medlemmene er spredt rundt i landet på små tiltak, er dette opplagt en utfordring.

Øvrig privat sektor

FO har rundt 600 medlemmer som jobber i private bedrifter som ikke er medlem i noen arbeidsgiverorganisasjon. To av disse har vi direkte avtale med, Klokkergården og Norsk Folkehjelps Hybelhus Fagertun. Men på flere andre arbeidssteder med forholdsvis mange FO-medlemmer burde tariffbinding settes på dagsorden. Det er fylkesavdelingene som i utgangspunktet har ansvaret for dette, sammen med rådgiverne på forbundskontoret for aktuelt avtaleområde.

Kirkelig sektor

FO har også en håndfull medlemmer som jobber på steder tilknyttet KA, Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter. Det finnes to avtaler på området. Den ene er for kirkelige tjenester som kirkelige fellestråd, menighetsråd, menighetsbarnehager og institusjoner. Den andre avtalen er helt ny og gjelder ansatte i organisasjoner og virksomheter innen kirkelig sektor. På begge områdene ble medlemmene ved siste oppgjør ivaretatt av Creo (tidligere MFO).

Tariffområdene og de nye fylkene

Overgangen fra 19 til 11 fylker vil få noen konsekvenser når det gjelder samsvaret mellom arbeidsgivers organisering og FOs organisering i framtiden. Dette går fram av følgende tabell:

Tariffområde	Samsvar arbeidsgivers organisering / ny FO-avdeling?	Utfordringer for fylkesavdelingen
KS	JA	Få på plass og vedlikeholde tillitsvalgte og klubber i alle kommuner Skolering, rådgiving og nettverksbygging
KS – videregående skoler	JA	Etablere nettverk gjennom å få på plass tillitsvalgt på fylkeskommunalt nivå?
Spekter Helse	I hovedsak JA Etter regionreformen er det kun foretakene Helse Fonna (som omfatter virksomheter i både Rogaland og Vestland) og UNN (som omfatter virksomheter i både Troms og Finnmark og Nordland) som krysser de nye fylkesgrensene.	Få på plass foretakstillitsvalgte og klubber i alle helseforetakene Etablere nettverk mellom de foretakstillitsvalgte i hver helseregion (dele opp Helse Sør-Øst?) Avklare ansvar mellom fylkesavdelingene for Helse Fonna og UNN Årlig samling for tillitsvalgte Skolering og rådgiving Skolering gjennom LO Stat
Spekter 12 og 4 (tidligere område 9)	I hovedsak NEI De største har virksomheter på tvers av de nye fylkene.	Avklare ansvar for hver enkelt fylkesoverskridende virksomhet Få på plass konserntillitsvalgt (og klubbstyre) innenfor hvert enkelt konsern Skolering av tillitsvalgte Rådgiving av tillitsvalgte
Staten – Bufetat	NEI	Videreføre landsomfattende klubb i etaten

	<p>Bufetats regioner krysser de nye fylkene. (Kan endres dersom ekspertutvalget får gjennomslag.)</p>	<p>Sørge for kontakt mellom landsomfattende klubb og de demokratiske strukturene i FO (representantskapene i fylkesavdelingene, landsstyret)</p> <p>Skolering gjennom LO Stat</p>
<p>Staten – Høgskolene/ Universitetene</p>	<p>I hovedsak JA</p> <p>Når det gjelder våre bachelorutdanninger, er det kun Nord Universitet (med utdanningssteder i både Nordland og Trøndelag) og Oslo Met (med steder i både Viken og Oslo) som krysser fylkesgrensene.</p> <p>Alle de nye fylkene vil ha ett eller flere utdanningssteder.</p>	<p>Bygge klubber på utdanningsstedene</p> <p>Kontakt mellom klubbene og fylkesavdelingene</p> <p>Kontakt med FO-Studentene og lokallagene</p> <p>Avklare forholdet til faggruppa</p> <p>Skolering gjennom LO Stat</p>
<p>Staten – NAV</p>	<p>I hovedsak JA</p> <p>NAV har valgt å dele Viken i to NAV-regioner</p>	<p>Få på plass tillitsvalgte på fylkesnivå (to i Viken?)</p> <p>Kontakt mellom FO-medlemmer i statlig og kommunal del av NAV om profesjonsspørsmål?</p> <p>Skolering gjennom LO Stat</p>
<p>Staten – Kriminalomsorgen</p>	<p>NEI</p> <p>Samtlige kriminalomsorgsregioner krysser fylkesgrensene.</p>	<p>Få på plass regionstillitsvalgte</p> <p>Vurdere opprettelsen av en landsomfattende klubb og tillitsvalgt på direktoratsnivå?</p> <p>Vurdere faggruppas framtidige rolle</p> <p>Skolering gjennom LO Stat</p>
<p>Staten – fylkesmannsembetene</p>	<p>I hovedsak JA</p> <p>Viken og Oslo vil ha felles fylkesmannsembete.</p>	<p>Få på plass tillitsvalgte på alle embeter</p> <p>Etablere nettverk</p> <p>Skolering gjennom LO Stat</p>

Staten – barnehusene	<p>JA</p> <p>Foreløpig 11 barnehus i Norge – 1 i hvert av de nye fylkene.</p>	<p>Få på plass tillitsvalgte på hvert hus</p> <p>Etablere nettverk. Forberede landsomfattende klubb? Tillitsvalgt på direktornivå?</p> <p>Skolering gjennom LO Stat</p>
Oslo kommune	<p>JA</p>	<p>Tillitsvalgte og klubbstyrer på etat og bydel</p> <p>Skolering, rådgiving og nettverk</p>
Virke	<p>I hovedsak JA</p> <p>Noen virksomheter har aktiviteter på tvers av fylkesgrensene (men dette er unntaket).</p>	<p>Avklare ansvar for eventuell fylkesoverskridende virksomhet</p> <p>Konserntillitsvalgte der dette er aktuelt</p> <p>Tillitsvalg på hver virksomhet</p> <p>Skolering av tillitsvalgte</p> <p>Rådgiving til tillitsvalgte</p> <p>Jevnlige samlinger nasjonalt</p>
NHO	<p>I hovedsak NEI</p>	<p>Avklare ansvar for hver enkelt fylkesoverskridende virksomhet</p> <p>Få på plass konserntillitsvalgt(e) og hensiktsmessig tillitsvalgtstruktur innenfor hvert enkelt konsern. Bygge klubber</p> <p>Skolering av tillitsvalgte</p> <p>Rådgiving av tillitsvalgte</p> <p>Samarbeid med Fagforbundet</p>
Øvrig privat sektor	<p>I hovedsak JA</p>	<p>Tegne tariffavtale</p> <p>Skaffe tillitsvalgte</p> <p>Lage klubb</p>
Kirkelig sektor	<p>JA</p>	<p>Samarbeid med andre forbund i LO</p>

Avdelingene, tariffområder og bemanning

Dersom FO skal få på plass en fungerende tillitsvalgtstruktur på alle tariffområdene, stiller det, som det framgår, store krav til oppfølging fra den enkelte fylkesavdeling. Denne utfordringen vil gjelde alle de nye avdelingene. Tabellene under viser hvordan de «andre» tariffområdene (unntatt KS / Oslo kommune) fordeler seg på de nye 11 avdelingene.

Antall medlemmer på tariffområdene utenom KS / Oslo kommune

	Spekter 13/10	Spekter 12	Stat Bufetat	Stat Høysk.	Stat NAV	Stat Krim.	Stat Fylke	Stat Barn	Virke	NHO	Kirke	ØV
Viken	491	5	298	3	30	30	10		135	100	3	121
Oslo	268	52	29	29	16	21	12	4	339	86	3	72
Innlandet	213	18	131	14	10	12	7	1	25	45	1	98
Telem/Vest	147	4	112	16	16	12	5		80	28		44
Agder	104	3	72	8	17	18	13	3	5	68		24
Rogaland	198		121	23	18	21	8	4	120	22	3	47
Vestland	275		211	43	30	15	15	5	138	50		34
Møre & R	134		89	12	15	8	10	3	1	11		9
Trøndelag	266	13	163	37	24	18	9	5	103	86	2	40
Nordland	137	12	80	8	19	13	10		6	10		16
Troms & F	143	23	107	11	8	13	13		24	31		40

Og her i prosent av antall yrkesaktive i de nye fylkene:

	Antall yrkesaktive totalt	Antall yrkesaktive innenfor «de andre»	Prosent
Viken	3857	1226	32
Oslo	2561	931	36
Innlandet	1734	575	33
Telem/Vest	1471	464	32
Agder	1282	335	26
Rogaland	2012	585	29
Vestland	2862	816	29
Møre & R	1116	292	26
Trøndelag	2533	766	30
Nordland	1109	311	28
Troms & F	1200	413	34

Som det går fram, har alle avdelinger et betydelig innslag av «andre» tariffområder. Fra 26 til 36 prosent av medlemmene i avdelingen er ikke i KS / Oslo kommune. Behovet for spesialisering og kompetanse vil derfor være tilnærmet likt mellom avdelingene.

Å gi alle fylkesavdelingene mulighet til å bygge kompetanse på alle tariffområdene kreve en satsing på å øke de menneskelige ressursene i samtlige avdelinger. Landsstyret foreslår derfor at alle de nye fylkesavdelingene skal ha to sentralt finansierte frikjøpte fylkessekretærer. Videre går landsstyret inn for at alle fylkesavdelinger som hovedregel skal ha fullt frikjøpt fylkesleder.

Dette betyr en minimumsbemanning på tre fullt frikjøpte i hvert av de nye fylkene. I tillegg kan selvfølgelig hver enkelt fylkesavdeling velge å sette av midler fra fylkesavdelingstilskuddet til ytterligere frikjøp.

Dette betyr at FOs vedtekter § 11.4 Fylkesavdelingenes årsmøter må endres slik at det går fram at fylkesavdelingene skal velge to fylkessekretærer.

Fordelingen av arbeidsoppgaver mellom ulike verv i fylkesavdelingene er styrt av «Veiledende retningslinjer som danner utgangspunkt for oppgavefordeling i avdelingen» som ble vedtatt i FOs landsstyre i desember 2011. Det vil være naturlig at denne veilederen, i løpet av kommende landsmøteperiode, drøftes og revideres i tråd med den nye bemanningen i avdelingene.

Landsomfattende og fylkesoverskridende klubber

Slik situasjonen er på de ulike tariffområdene, kan det i enkelte virksomheter være aktuelt å etablere landsomfattende og/eller fylkesoverskridende klubber.

Så langt har FO formelt kun etablert en prøveordning med landsomfattende klubb – i Bufetat. Denne er blitt positivt evaluert av klubben selv, og landsstyret foreslår at

denne prøveordningen videreføres inn i neste landsmøteperiode, jamfør diskusjonen om landsomfattende klubber seinere i saksframstillingen.

I praksis er det imidlertid i perioden etablert flere landsomfattende/fylkesoverskridende klubber. Dette gjelder for eksempel innenfor Tyrilistiftelsen, hvor det er etablert en klubb og valgt en hovedtillitsvalgt på tvers av aktuelle fylker. Her har man samtidig blitt enige om at FO Oslo skal fungere som ansvarlig/koordinerende fylkesavdeling, da Tyrilis hovedkontor ligger i Oslo. Dette synliggjør behovet for en mer systematisk diskusjon av grenseflatene mellom landsomfattende eller fylkesoverskridende klubber, fylkesavdelingene og FO sentralt. Det er videre et behov for å avklare disse klubbenes plassering innenfor den demokratiske strukturen i FO, hvordan eventuelle frikjøp skal finansieres, og hvordan klubbene skal rapportere til resten av organisasjonen. Det er videre et behov for å diskutere om ordningen med koordinerende fylkesavdelinger burde formaliseres og systematiseres. Selv med tariff-/organisasjonssekretærer i hvert fylke vil det kunne være avklarende å slå fast hvilken fylkesavdeling som har det koordinerende ansvaret for hvert fylkesoverskridende konsern.

Det foreslås derfor at landsstyret i den kommende landsmøteperioden skal diskutere:

- Retningslinjer for etablering av landsomfattende/fylkesoverskridende klubber
- En formalisering og konkretisering av ordningen med koordinerende fylkesavdelinger for fylkesovergripende klubber
- Et felles system for tilskudd til klubber på alle tariffområder

Faggruppene i FO

FO har i dag sju faggrupper. Disse ble opprinnelig opprettet på smale fagfelt med få medlemmer, hvor det var få møteplasser og faglige konferanser. Slik de fungerer i dag, har de relativt svak tilknytning til organisasjonen.

I tabellen under knyttes det noen kommentarer til hver av faggruppene.

Faggruppe	Tariffmessig plassering	Kommentarer
Kriminalomsorgen	Stat	<p>FO-ere i Kriminalomsorgen har et behov for å samles for å diskutere faglige spørsmål, men det bør vurderes om det er formålstjenlig at det profesjonsfaglige arbeidet og arbeidet med lønns- og arbeidsforhold er så skilt fra hverandre som i dag. Dersom det opprettes en landsomfattende klubb i Kriminalomsorgen, vil dette spørsmålet bli ytterligere aktualisert.</p> <p>Den årlige kriminalpolitiske konferansen som arrangeres i samarbeid med NFF og LO, og hvor det arrangeres et eget FO-treff i forkant, må videreføres.</p>

Skole, barnehage, SFO, PPT	KS, Oslo kommune	<p>Her er det et klart behov for nettverksarbeid. FO har utfordringer, både når det gjelder profesjonenes plass i skoleverket, og ikke minst når det gjelder lønns- og arbeidsforhold for medlemmene som arbeider på dette feltet.</p> <p>Spørsmålet er om en faggruppe er det riktige organisatoriske grepet.</p> <p>Vi har et voksende antall medlemmer innenfor dette feltet. Burde faggruppa erstattes av nettverk, for eksempel på fylkesnivå, for erfaringsutveksling, både om faglige utfordringer og om lønns- og tarifforhold?</p>
Familievern	Stat (Bufetat) Virke	<p>Familievernet er i dag delt mellom offentlige kontorer og ulike private aktører. Dette gjør nettverk på tvers av tariffområdene interessant. Samtidig er ansvaret for familievernet som helhet tillagt Bufetat.</p> <p>Med en fungerende landsomfattende klubb i Bufetat bør det vurderes hvordan forholdet mellom faggruppa for familievernet og klubben i Bufetat bør være.</p>
Høyskoler, universiteter og forskning	Stat Virke	<p>De ansatte innenfor utdannings-/forskningsfeltet er i en spesiell og viktig posisjon i FO, og gjennom faggruppa har de hatt en stemme inn i utdanningsdebatten i forbundet.</p>
Psykisk helse	Spekter (KS)	<p>Disse to områdene omfatter mange av våre medlemmer innenfor sykehusene.</p>
Spesielle institusjoner og habilitering	Spekter Virke	<p>Mye av det profesjonsfaglige fokuset i sykehusene handler om å forsvare våre posisjoner og tverrfagligheten innenfor tjenestene. Dette spørsmålet må det jobbes med på medbestemmelsesarenaene i hvert enkelt foretak.</p> <p>De årlige Spekter-samlingene har allerede faglig innhold ved siden av det tariffpolitiske.</p> <p>Samtidig er faggruppa et forum for faglig møte mellom våre profesjoner på tvers av forvaltningsnivåene, for eksempel ved å inkludere den kommunale delen av psykisk helse.</p> <p>Det er derfor på sin plass å diskutere samspillet mellom det tariffpolitiske og det profesjonspolitiske arbeidet innenfor dette feltet.</p>
Somatiske sykehus	Spekter	<p>Faggruppas hovedaktivitet er en årlig konferanse. Denne fungerer bra for en FO-gruppe hvor det er få møteplasser.</p>

Som det går fram, kan det for flere av faggruppene reises spørsmål om dagens løsning er optimal. På flere av områdene som i dag dekkes av faggrupper, er også de tillitsvalgte verdifulle kontaktpersoner, også når det gjelder innspill på profesjonsfaglige spørsmål. Slik kan lønns- og arbeidsforhold og profesjonspolitikkknyttet sammen i større grad.

Siden sist faggruppene ble diskutert og formalisert, har FO etablert FO-dagene som en stor, nasjonal profesjonsfaglig konferanse. Det bør diskuteres om de profesjonsfaglige spørsmålene som faggruppene er ment å ta tak i, kan finne sin plass innenfor rammen av FO-dagene.

Det mangler også en systematisk diskusjon av grenseflatene mellom faggruppene og profesjonsrådene.

Det foreslås derfor at landsstyret i den kommende landsmøteperioden setter spørsmålet om faggruppens plass i organisasjonen og forholdet mellom faggruppene og FO-klubbene på dagsorden.

Klubbstruktur – oppsummert

Den inngående beskrivelsen av klubbstrukturen i FO viser at FO må ha et fleksibelt forhold til klubborganisering, alt etter hvordan de ulike virksomhetene er organisert.

Som hovedregel skal alle medlemmer ansatt i en virksomhet organiseres i en felles klubb. Klubbene skal velge tillitsvalgte etter hovedavtalen, som representerer medlemmene overfor arbeidsgiver. Klubbene skal også velge representanter til fylkesavdelingens representantskap.

Enkelte klubber kan være fylkesavdelingsoverskridende eller landsomfattende, alt etter den enkelte virksomhetens organisering.

Det foreslås at fullmakten til å opprette slike fylkesavdelingsoverskridende eller landsomfattende klubber legges til landsstyret.

Som tidligere nevnt skal landsstyret i den kommende landsmøteperioden diskutere:

- Retningslinjer for etablering av landsomfattende/fylkesoverskridende klubber
- En formalisering og konkretisering av ordningen med koordinerende fylkesavdelinger for fylkesoverskridende/landsomfattende klubber
- Et felles system for tilskudd til klubber på alle tariffområder
- Faggruppens plass i organisasjonen og forholdet mellom faggruppene og FO-klubbene

Vedtektsmessige konsekvenser av diskusjonen om klubbstruktur

Diskusjonen om klubbstruktur får konsekvens for FOs vedtekter

- § 7 Landsstyret
- § 11.4 Fylkesavdelingens årsmøter
- § 12.1 Klubbens organisasjonsområde

I gjeldende vedtekter er det den enkelte fylkesavdelings representantskap som fastsetter den enkelte klubbs organisasjonsområde. Når det gjelder eventuelle fylkesavdelingsoverskridende klubber sier vedtektene at dette avklares mellom de berørte fylkesavdelingene.

Landsstyret foreslår altså at hovedregelen skal være at alle medlemmer ansatt i en virksomhet organiseres i en felles klubb, samt at fullmakten til å opprette fylkesavdelingsoverskridende eller landsomfattende klubber legges til Landsstyret.

Dette formaliseres gjennom endring av FOs vedtekter § 7. Under «Landsstyret skal særlig» settes det inn et nytt punkt:

- Behandle søknader om opprettelse av landsomfattende og fylkesoverskridende klubber

Ved siden av dette må vedtektenes § 11.4 Fylkesavdelingenes årsmøter, pkt. 8 a endres, slik at det går fram at hver fylkesavdeling skal velge to fylkessekretærer.

I tillegg endres vedtektenes § 12. For konkret endringsforslag vises det til diskusjonen om oppgavefordeling mellom organisasjonsleddene, som berører samme paragraf i vedtektene.

4. Oppgavefordeling mellom klubb, fylkesavdeling og FO sentralt

Om klubbene

I FOs vedtekter § 12.1 behandles klubbens oppgaver. Her står det blant annet:

«Klubbene er FOs lokale organisasjonsledd og skal i hovedsak ivareta medlemmenes arbeidstakerinteresser og fremme engasjement i profesjonsfaglige og helse- og sosialpolitiske saker.»

For de fleste klubbtiltsvalgte vil de daglige oppgavene knyttet til oppfølging av enkeltmedlemmer, møter med arbeidsgiver, ansettelse, lokale forhandlinger etc. oppta det aller meste av kapasiteten. Å «fremme engasjementet i profesjonsfaglige og helse- og sosialpolitiske saker» vil være vanskelig, særlig dersom dette oppfattes som egne, adskilte oppgaver.

Imidlertid vil de daglige oppgavene de plass- og klubbtiltsvalgte tar tak i, ofte ha profesjonsfaglige og/eller helse- og sosialpolitiske aspekter. Forhandlinger om arbeidstid berører for eksempel FO-medlemmenes arbeidsmiljø, hensynet til brukerne og vilkår for å drive faglig forsvarlig arbeid. Å ha med de profesjonsfaglige og helse- og sosialpolitiske aspektene inn i tillitsvalgtarbeidet er en av de store styrkene til et profesjonsforbund.

I tillegg vil det i mange tilfeller, for eksempel i kommunesektoren, være et sammenfall mellom FOs klubbstrukturer og politisk myndighet. Derfor vil det med jevne mellomrom være forventninger om at FO-klubbene agerer politisk overfor politikerne.

Dette fordi politikernes beslutninger påvirker medlemmenes muligheter til å utføre godt faglig arbeid til brukernes beste, og kan utfordre viktige prinsipper i velferdsstaten. Et eksempel på dette kan være saker som budsjettnedskjæringer eller privatiseringsforslag. Mange klubbtiltillsvalgte vil i slike tilfeller ha behov for støtte og hjelp fra andre organisasjonsledd.

Som tidligere nevnt er det de tiltillsvalgte på arbeidsplassene som er det viktigste kontaktpunktet for medlemmene, og dermed også den viktigste faktoren for å rekruttere og beholde medlemmer. Gitt at stagnerende medlemsvekst er definert som en av hovedutfordringene for forbundet, bør det derfor klargjøres i vedtektene at arbeidet for å rekruttere og beholde medlemmer må være en del av klubbens oppgaver. Det bør også føre til at dette arbeidet får en mer sentral rolle i tiltillsvalgtskoleringen på alle nivåer.

Det foreslås derfor at FO-klubbens rolle klargjøres i vedtektene, slik at det kommer fram at klubbens viktigste oppgaver er å:

- ivareta FO-medlemmenes interesser som arbeidstakere og profesjonsutøvere på arbeidsplassene
- rekruttere og beholde medlemmer
- avholde medlemsmøter etter behov

Om fylkesavdelingene

Opgavene til fylkesavdelingene finner vi i FOs vedtekter § 11.3.

Lønns- og arbeidsforhold / klubbarbeid

I dagens vedtekter nevnes følgende oppgaver innenfor dette området:

- Ivareta medlemmenes interesser i lønns- og arbeidsforhold
- Utvikle og vedlikeholde et effektivt lokalt tiltillsvalgtapparat, herunder opprette og opprettholde klubber
- Tildele økonomiske midler til drift av klubbene
- Bistå fylkesavdelingsoverskridende klubber i samarbeid med de andre berørte fylkesavdelingene. Fylkesavdelingsoverskridende klubber tildeles midler forholdsmessig fra de respektive fylkesavdelingene
- Drive tiltillsvalgtskolering og avholde tiltillsvalgtkonferanser
- Verve medlemmer til organisasjonen

Når det gjelder ivaretagelse av medlemmenes lønns- og arbeidsforhold, er dette en oppgave som i hverdagen tilligger hovedtillitsvalgte på klubbnivå (lokale forhandlinger, oppfølging av enkeltmedlemmer, ansettelse etc.) og til en viss grad forbundet sentralt (sentrale forhandlinger, strategiutvikling), ikke fylkesavdelingene. Fylkesavdelingens hovedoppgave innenfor dette feltet er å bygge klubber, drive tiltillsvalgtskolering og støtte de hovedtillitsvalgte på alle måter. I praksis er det imidlertid ofte nødvendig at organisasjonstillitsvalgte i fylkesavdelingen går inn i forhandlinger, for eksempel på steder vi mangler tiltillsvalgte. Det vil også være nødvendig at organisasjonstillitsvalgte i fylkesavdelingene kobles inn dersom konfliktsaker ikke finner sin løsning på klubbnivå.

I tillegg er det i dag slik at konfliktsaker som skal håndteres av forbundet sentralt, skal kanaliseres gjennom fylkesavdelingene.

Rollen som rådgivere og veiledere for de hovedtillitsvalgte krever uansett at det finnes høy kompetanse på lønns- og arbeidsforhold og forhandlinger blant organisasjonstillitsvalgte i fylkesavdelingene.

Alt dette tilsier at oppgaven med å ivareta medlemmenes lønns- og arbeidsforhold fortsatt bør stå som en viktig oppgave for fylkesavdelingene.

Profesjonsfaglig politikk

Vedtektene formulerer oppgaver innenfor dette området slik:

- Arbeide for profesjonsfaglig aktivitet og utvikling

Medlemsundersøkelsene FO har gjennomført, er entydige på at ved siden av lønns- og arbeidsforhold er det profesjonsarbeidet som er det viktigste for FO-medlemmene. Det er også først og fremst et klart profesjonsfokus og et godt profesjonsfaglig tilbud som er FOs konkurransefortrinn når det gjelder å rekruttere og beholde medlemmer. En av hovedutfordringene som ble identifisert i organisasjonsprosessen, er den at «den todelte rolle som profesjonsforbund og fagforening ikke er godt nok ryddet og prioritert». Om vi ser på det profesjonsfaglige arbeidet, er dette i vedtektsmessig forstand kanskje riktig, men i praksis er det i dag en synlig arbeidsfordeling mellom FO sentralt og avdelingene på dette området.

FO sentralt sikrer profesjonsfaglig fokus gjennom Fontene og Fontene forskning, aktiviteten i profesjonsrådene, profesjonsstoff på web og i sosiale medier, drift av Vernepleier.no, administrasjon av godkjenningsordningene, veilederkursene og yrkesetisk råd. I tillegg har FO i denne landsmøteperioden bestemt å avholde en større sentral profesjonsfaglig konferanse annethvert år («FO-dagene»). Det drives også et omfattende politisk påvirkningsarbeid overfor regjeringsapparatet, Stortinget og politiske partier på området.

Profesjonslinja i FOs organisasjonsstruktur tilsier at det er landsstyret, med hjelp av profesjonsrådene, som har ansvaret for de overordnede linjene i profesjonsarbeidet: profesjonsstrategier, utdanningspolitikk etc. FO sentralt skal sørge for at materiale for synliggjøring av profesjonene er tilgjengelig for fylkesavdelingene. Forbundskontoret har også ansvar for at profesjonene blir synliggjort på web og i sosiale medier.

Fylkesavdelingene har alle nedsatt profesjonsfaglige utvalg og valgt profesjonsfaglig ansvarlige for hver enkelt profesjon, som sitter i fylkesavdelingens styre. Disse er oftest fritidstillitsvalgte. Avdelingene arrangerer profesjonsfaglige samlinger og kurs for medlemmer i fylket. En del av disse arrangeres i samband med andre typer møter, for eksempel i representantskapene i fylket. Disse samlingenes innhold avgjøres av fylkesavdelingene selv. Fylkesavdelingenes profesjonsfaglige oppgave er dermed primært å gi fylkesavdelingens medlemmer et profesjonsfaglig tilbud lokalt, som et supplement til de sentrale tiltakene. Det er ikke en fylkesavdelingsoppgave å drive politikktutvikling på profesjonsområdet.

Profesjonsrådene, samt nettverkssamlingene for de profesjonsfaglig ansvarlige i fylkesavdelingene, skal være bindeleddet mellom det sentrale profesjonsfaglige arbeidet og det profesjonsfaglige arbeidet i fylkesavdelingene. Dette er nedfelt i profesjonsstrategien som landsstyret har vedtatt (sist revidert desember 2016).

På grunn av den store betydningen det profesjonsfaglige tilbudet til medlemmene har, er det vanskelig å tenke seg at fylkesavdelingene ikke skal fortsette med den medlemsrettede profesjonsaktiviteten. Som vi allerede har vært inne på, kan vi ikke forvente at klubbstrukturene våre fullt ut ivaretar denne oppgaven, utover det som direkte berører klubbmedlemmene som ansatte profesjonsutøvere. Fylkesavdelingenes rolle på det profesjonsfaglige området bør derfor videreføres som i dag.

Helse- og sosialpolitikk

Dagens vedtekter formulerer fylkesavdelingenes oppgaver innenfor dette området slik:

- Arbeide for å fremme helse- og sosialpolitisk aktivitet og utvikling

De sentrale helse- og sosialpolitiske arenaene i Norge er ikke fylkene. De aller fleste beslutningene tas enten i Storting/regjering eller i kommunene. Fylkesavdelingene har dermed i begrenset grad en egen helse- og sosialpolitisk påvirkningsarena. En del av FOs fylkesavdelinger har imidlertid etablert samarbeidsrelasjoner med ulike politiske partier på fylkesnivå og gjennomfører jevnlig møter og diskusjoner. Slike relasjoner kan bygge opp om det sentrale helse- og sosialpolitiske arbeidet og gi verdifulle kontakter som kan aktiveres i forbindelse med viktige saker som berører FO-medlemmene i fylket.

FO sentralt bruker mye ressurser på helse- og sosialpolitisk arbeid, for eksempel gjennom direkte politisk påvirkningsarbeid overfor regjering og politiske partier. Av og til kan det være formålstjenlig at fylkesavdelingene støtter opp om det arbeidet FO sentralt gjør, for eksempel gjennom å ta kontakt med «sine» stortingspolitikere eller få inn leserinnlegg i lokalavisene.

I tillegg har fylkesavdelingene som nevnt tidligere en rolle i å støtte opp om og gi råd til klubbene i de tilfellene det kommer opp helse- og sosialpolitiske spørsmål som angår FO-medlemmene lokalt. I enkelte tilfeller kan det også være taktisk riktig at det er fylkesleder som fronter saken, for eksempel i media.

Fylkesavdelingenes rolle i det politiske påvirkningsarbeidet begrenser seg imidlertid ikke til det helse- og sosialpolitiske området, men vil også omhandle lønns- og arbeidsforhold og profesjon.

FO-Studentene

Vedtektene formulerer fylkesavdelingenes oppgaver innenfor dette området slik:

- Opprette og opprettholde studentenes lokallag
- Verve studenter ved grunnutdanningene

Vervingen av studenter er en helt sentral del av FOs rekrutteringsarbeid. 80 % av dem som blir medlemmer i FO i studietiden, er fortsatt medlemmer ett år etter avlagt

bacheloreksamen. FO-Studentene spiller en sentral rolle i dette vervearbeidet, men erfaringen viser klart at FO-Studentenes apparat er ustabil og ofte avhengig av enkeltpersoner. For å sikre kontinuitet er det derfor helt nødvendig at fylkesavdelingene tar hovedansvaret, både for rekrutteringsarbeidet på studiestedene og for å få opprettet, skolert og opprettholdt lokallag av FO-Studentene.

Her kan de spille på lag med studentrådgiveren som er ansatt på forbundskontoret, som har dette som en av sine oppgaver.

Med regionreform og «nye» fylker vil dette bli en oppgave som er felles for alle fylkesavdelingene, da alle vil ha ansvaret for minst ett studiested. I dag er det tre avdelingene som ikke har denne arbeidsoppgaven.

Organisasjonsoppgaver

Vedtektene formulerer fylkesavdelingenes oppgaver innenfor dette området slik:

- Arrangere medlemsmøter, kurs og andre tiltak om spørsmål innenfor medlemmenes fagområde og arbeidsforhold
- Forpliktet til å samarbeide om nødvendige fylkesavdelingsoverskridende tiltak og aktiviteter
- Årlig sende en årsrapport med regnskap, budsjett og aktivitetsrapport til landsstyret
- Fremme aktuelle saker for landsstyret

De to første kulepunktene dekkes i stor grad opp av det som tidligere er beskrevet under tillitsvalgtskoleringen og den profesjonsfaglige aktiviteten.

Selv om det ikke er listet opp i vedtektene, har fylkesavdelingenes styre i tillegg ansvaret for forberedelse og gjennomføring av fylkesavdelingenes årsmøter og møter i avdelingens representantskap. I dagens vedtekter skal årsmøtet finne sted annethvert år, og det skal arrangeres minst to representantskapsmøter i året. Siste tilgjengelige rapport viser at flertallet av avdelingene (ti) har representantskapsmøter to ganger pr. år. Fire avdelinger oppgir tre møter pr. år, mens to avdelinger oppgir fire møter pr. år.

Andre oppgaver

Vedtektene har i tillegg ytterligere en oppgaveformulering:

- Arbeide for å fremme solidaritet og samarbeid med andre fagorganisasjoner, profesjoner og ulike brukergrupper

Oppgaver som kan sies å falle inn under dette punktet, er for eksempel deltagelsen i LO-organer på fylkesnivå. En del av fylkesavdelingenes kurs arrangeres også i samarbeid med andre forbund/organisasjoner.

Klarere oppgavedefinering

Gjennomgangen av fylkesavdelingenes oppgaver slik de er definert i dagens vedtekter, viser at de aller fleste oppgavene bør videreføres som i dag. Det kan imidlertid kanskje legges til rette for klarere prioriteringer dersom vedtektenes formuleringer strammes opp. Det foreslås derfor at fylkesavdelingenes rolle klargjøres slik at det kommer fram at avdelingenes viktigste oppgaver er:

- Ivareta medlemmenes lønns- og arbeidsforhold
- Utvikle og vedlikeholde et effektivt lokalt klubb- og tillitsvalgtapparat innenfor alle sektorer og tariffområder
- Støtte og bistå de klubbtiltillvalgte
- Være bindeledd mellom medlem/klubb og forbundskontor i medlemssaker
- Drive tillitsvalgtskolering og avholde tillitsvalgtkonferanser
- Samarbeide med andre fylkesavdelinger om tillitsvalgtskolering og bygging av fylkesoverskridende klubber
- Drive aktiv medlemsverving og medlemsbevaring
- Sørge for at medlemmene får et profesjonsfaglig tilbud på fylkesnivå
- Støtte opp om det helse- og sosialpolitiske arbeid i forbundet og gi klubbene nødvendig bistand på dette området
- Drive politisk påvirkningsarbeid
- Opprette, skolere og opprettholde lokallag av FO-Studentene ved studiestedene i fylket
- Verve studenter ved bachelor- og masterutdanningene
- Arrangere årsmøter og representantskapsmøter i fylkesavdelingen
- Fremme aktuelle saker for landsstyret
- Sende årsrapport med beretning, regnskap og budsjett til landsstyret
- Samarbeide med andre fagorganisasjoner, profesjoner og ulike brukergrupper der dette er formålstjenlig

En slik revidering av de definerte oppgavene vil også kunne bidra til å klargjøre fylkesavdelingens rolle når det gjelder FOs todelte rolle som både fagforening og profesjonsforbund.

I tillegg til vedtektenes formuleringer har FO også vedtatt et styringsdokument om oppgavefordeling innad i fylkesavdelingens styrer: «Veiledende retningslinjer som danner utgangspunkt for oppgavefordeling i avdelingen – behandlet og vedtatt av LS i desember 2011 (ref. LS-sak 92/11 samt O-rundskriv 02/2012)». Disse retningslinjene bør, som nevnt tidligere, gjennomgås og revideres i etterkant av landsmøtet 2019.

Vedtektsmessige konsekvenser av diskusjonen om oppgavefordeling

Ønsket om å klargjøre oppgavene som er tillagt klubb- og fylkesavdelingsleddet, får konsekvenser for FOs vedtekter:

- § 11.3 Fylkesavdelingens oppgaver
- § 12.1 Klubbens organisasjonsområde

Oppsummert foreslås følgende endringer:

§ 11.3 Fylkesavdelingens oppgaver endres til:

§ 11.3 Fylkesavdelingens oppgaver

Fylkesavdelingen har følgende hovedarbeidsoppgaver:

- Ivareta medlemmenes lønns- og arbeidsforhold
- Utvikle og vedlikeholde et effektivt lokalt klubb- og tillitsvalgtapparat innenfor alle sektorer og tariffområder

- Støtte og bistå de klubbtiltsvalgte
- Være bindeledd mellom medlem/klubb og forbundskontor i medlemssaker
- Drive tillitsvalgtskolering og avholde tillitsvalgtkonferanser
- Samarbeide med andre fylkesavdelinger om tillitsvalgtskolering og bygging av fylkesoverskridende klubber
- Drive aktiv medlemsverving og medlemsbevaring
- Sørgje for at medlemmene får et profesjonsfaglig tilbud på fylkesnivå
- Støtte opp om det helse- og sosialpolitiske arbeid i forbundet og gi klubbene nødvendig støtte på dette området
- Drive politisk påvirkningsarbeid
- Opprette, skolere og opprettholde lokallag av FO-Studentene ved studiestedene i fylket
- Verve studenter ved bachelor- og masterutdanningene
- Arrangere årsmøter og representantskapsmøter i fylkesavdelingen
- Fremme aktuelle saker for landsstyret
- Sende årsrapport med beretning, regnskap og budsjett til landsstyret
- Samarbeide med andre fagorganisasjoner, profesjoner og ulike brukergrupper der dette er formålstjenlig.

§ 12.1 Klubbens organisasjonsområde endres til:

§ 12.1 Klubbens organisasjonsområde

Som hovedregel skal alle FO-medlemmer ansatt i en virksomhet organiseres i en felles klubb.

Enkelte klubber kan være fylkesavdelingsoverskridende eller landsomfattende, alt etter den enkelte virksomhetens organisering.

Opprettelse av fylkesavdelingsoverskridende og landsomfattende klubber godkjennes av landsstyret. (jf. § 7)

§ 12.2 Klubbens ansvar

Klubbene velger tillitsvalgte etter hovedavtalen som representerer medlemmene overfor arbeidsgiver.

Klubbene velger også representanter til fylkesavdelingenes representantskap.

§ 12.3 Klubbens oppgaver

Klubbens viktigste oppgaver er å

- ivareta FO-medlemmens interesser som arbeidstakere og profesjonsutøvere innenfor virksomhetene
- arbeide for å rekruttere og beholde medlemmer
- avholde medlemsmøter etter behov